

## Women in Mining Suomi ry:n hallituksen jäsen Topi Vaaralan puheenvuoro

Suomen kaivoslainsäädäntöön tehtiin vuonna 1998 muutos, joka salli naisten työskennellä maanalaisissa kaivoksissa. 20 vuotta myöhemmin perustettiin Women in Mining Suomi ry ajamaan tasa-arvoa ja diversiteettiä kaivosalalla. Ennen lakimuutosta maan alla sai kyllä työskennellä perinteisesti naisvaltaisten alojen edustajat, kuten keittäjä tai siivooja. Mutta naisporaria ei voinut olla. Suomen kaivoksissa työskenteli ennen lakimuutosta muutamia polunraivaajanaisia, jotka ahersivat aivan eri tehtävissä kuin heidän nimikkeensä antoivat ymmärtää; he tekivät, vanhentuneita termejä käyttäen, "miesten töitä" käyttäen "naisten työnimikettä".

Elämme pohjoismaisessa sivistysvaltiossa. Nykyään yhä useampi nimike on sukupuolineutraali, ja toisaalta myös tehtävät ovat automaation myötä siirtyneet tunneleista maan pinnalle. Ala on havahtunut itsekin epätasapainoon, ja Suomessa toimiva suuri kaivosyritys järjesti taannoin pelkästään naisiin kohdistuvan rekrytointikampanjan. Ymmärrettävästi tästä nousi keskustelua, koska kampanja syrji miesoletettuja.

Kehitystä on tapahtunut. Miksi miesvaltaisella alalla tarvitaan naisjärjestöä?

Kaivosala on konepajateollisuuden ohella varmaan miesvaltaisimpia aloja Suomessa. Vaikka tilanne on viime vuosina parantunut, niin edelleen on yrityksiä, joissa esimerkiksi naisten sosiaalililat ovat riittämättömät eivätkä kestä vertailua miespuolisten työntekijöiden vastaaviin. Olen myös kuullut, että tehtävään täysin pätevä naishakija ei päässyt yritykseen töihin, koska yritys olisi joutunut investoimaan naisten sosiaalililoihin.

Ei liene vain kaivosalan ongelma, että esimerkiksi työ- ja suojavarusteet on usein suunniteltu miehille. Naisten on vaikea löytää sopivan kokoisia turvakenkiä tai esimerkiksi suojalaseja, jotka istuvat ja näin ollen suojaavat hyvin. Ulkonäkö on toissijainen asia silloin kun puhutaan turvallisuudesta.

Kaivosteollisuus hyödyttää usein paikallista yhteisöä palkkaamalla paikallisia työntekijöitä. Tämä tuo elinvoimaa seuduille, jotka saattaisivat muuten kärsiä elinkeinomahdollisuuksien puutteesta; ei voida kuitenkaan sanoa, että työpaikoista saatu elinvoima jakautuu tasaisesti, jos vain 10-20 prosenttia kaivoksen työntekijöistä on naisia. Tässä on selkeä epäkohta, ja jälleen yksi syy miksi Women in Mining Suomi ry on olemassa.

Women in Mining Suomi ry ei halua edistää pelkästään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa kaivosalalla, vaan myös yleisesti ottaen työntekijöiden moninaisuutta. Maailma on tehty 18-99 vuotiaille valkoisille heteromiehille. Vaikka suurin osa maapallon väestöstä ei mahdu tähän muottiin, he ovat ihan yhtä kykeneviä suoriutumaan kaivoksen tai malminetsintäalueen työtehtävistä. Tätä viestiä me haluamme viedä eteenpäin.

Naisjärjestöjä tarvitaan erityisesti miesvaltaisilla aloilla ajamaan sukupuolten välistä tasa-arvoa. Niitä tarvitaan, jotta näillä aloilla naisilla olisi samat mahdollisuudet, kuin miehilläkin. Naisjärjestönä me pyrimme vaikuttamaan alamme päättäjien ja ympäröivän yhteiskunnan ajatteluun, ja viemme eteenpäin mallia paremmasta, tasa-arvoisemmasta huomisesta kaivosalalla.